

Anmeldelse: Træf om Eksperimentel Arkæologi i Danmark 2021

Jannie Marie Christensen

D. 5.-7. november 2021 blev der afholdt det første indledende møde om Eksperimentel Arkæologi i Danmark (EAD) på Middelaldercentret. Middelaldercentret fokuserer på levende historie omkring år 1400, hvor deres huse, ansatte og frivillige genskaber dette miljø.

For nylig blev Roeland Paardekooper valgt som den nye direktør på Middelaldercentret. Hans vision er at fortsætte og styrke den imponerende oplevelse man møder på stedet, men også opfordre til mere eksperimentelarkæologi både på Middelaldercentret og i Danmark generelt. Indtil nu har der manglet ét fælles netværk for forskere, museumsansatte, håndværkere og andre med interesse i eksperimentelarkæologi i Danmark sted, hvor der kan deles ideer, erfaringer og udfordringer i forbindelse med eksperimentelarkæologi, trods at der mange steder i Danmark udføres eksperimentelarkæologi. Thit Birk Petersen (Middelaldercentret), Roeland Paardekooper (Middelaldercentret), Triona Sørensen (Vikingskibsmuseet) og Jannie Marie Christensen inviterede derfor til opstartsmøde for alle interesserede, i håb om at et sådant netværk kunne startes op. Alle med interesse i eksperimentelarkæologi i Danmark var velkomne uanset praktisk erfaring eller uddannelse indenfor området. Trods Covid-19 pandemien deltog ca. 25 personer fra Danmark, Sverige, Norge og Tyskland til dette opstarts- og udviklingsmøde.

Programmet startede fredag på middelaldercentret efterfulgt af en hel dag med diskussioner, teoretiske og praktiske fremvisninger og en middelalderinspireret middag. Mødets sidste dag blev benyttet til at fremvise de projekter og problemstillinger, som foregår i eksperimentelarkæologien i Danmark i øjeblikket.

Dag 1

Første dag mødtes deltagerne i det hvide huse til middag. Her blev der snakket om løst og fast, herunder hvorfor hver især deltog og hvad deres forhåbninger til mødet var. Middelaldercentret stillede også sovepladser til rådighed for deltagerne.

Dag 2

Lørdag var reserveret til flere oplæg både ude og inde på Middelaldercentret. I administrationsbygningen bød Thit Birk Petersen, Roeland Paardekooper, Triona Sørensen og Jannie Marie Christensen deltagerne velkommen, efterfulgt af et oplæg om forestillingerne for EAD og mødet. Herefter fulgte præsentationsrunde af deltagerne og opstartsdiskussion om hvad EAD skal repræsentere og indeholde.

Efter frokost var fokus på mere praktiske demonstrationer. Thit Birk Petersen startede med en rundvisning af Middelaldercentrets mange faciliteter inklusive Sundkøbing, hvorefter Søren Lise affyrede bliden med hjælp fra flere af deltagerne. Herefter forklarede Søren Lise om rebslagningens mange facetter ved Rebslagerens hus samt fremvisning af forskelligt reb og udstyr til fremstilling af dette. Grundet regn blev selve rebfremstillingen aflyst, men i stedet blev deltagerne inviteret til at deltage ved anden lejlighed. I købmandens sommerstue viste Dorte Kampp den nye væv frem. Den er bygget autentisk og benyttes, som det menes at være korrekt fra dens brugstid. Fremvisningen indeholdt desuden flere tekstiler lavet på væven samt en demonstration af væven i brug efterfulgt af kaffepause.

I bådhuset afholdt Joakim Løvgren workshop om historisk fægtning. Her præsenterede han problemstillingen at en evne, som middelalderfægtning, er forsvundet og skal genskabes. Deltagerne blev inviteret til at genskabe fægtning ud fra billedlige og skriftlige tyske middelalderkilder samt en kort, praktisk demonstration. Dernæst afholdt Kari Marie Helland en workshop om brændenælfibre, snor og netbinding i det hvide hus. Her fremvist et større udvalg af brugsgenstande lavet af brændenælder, teknik samt deres arkæologiske baggrund. Deltagerne fik dertil mulighed for at afprøve teknikken på medbragte brændenælder.

I administrationshuset fortsatte flere deltagere med at lave brændenældesnøre, mens fremtiden for EAD blev diskuteret videre. Her var det tydeligt, at der er behov for et fælles netværk for teoretikere og håndværkere. Dette vil fremme udveksling af ideer og erfaringer, men også skabe et netværk, hvor folk kan kontakte hinanden til fx at finde praktisk hjælp til at teste en hypotese, vejledning til forskellige måder at dokumentere på, fondssøgning mv. Det blev desuden besluttet, at der ikke skal være en formand i EAD, at det er et gratis netværk for alle med interesse i eksperimentelarkæologi i Danmark og at der skal oprettet et onlineforum. Online vil alle kunne dele deres ideer eller arbejde samt kontaktinformationer og tidspunkter for kommende møder vil være offentlig tilgængelige. Tematiserede zoommøder vil blive afholdt i starten af hver måned, hvor alle kan deltage og et årligt fysisk møde vil blive arrangeret på en ny lokalitet. Udover at oprette et netværk for alle med interesse i eksperimentelarkæologi i Danmark og forhåbentlig nå ud til alle interesserede, er det et ønske at eksperimentelarkæologi igen kan udvikle sig i Danmark og få en større rolle på både museerne og på universiteterne.

Som en passende afslutning på den officielle del af dagen, blev der afholdt en imponerede middelalderinspireret middag i det hvide hus, hvor diskussionerne fortsatte i løbet af aftenen.

Dag 3

I administrationsbygningen var dagen reserveret til oplæg om aktuel eksperimentelarkæologi i Danmark. Joakim Løvgren startede med at forklare problematikkerne med at genskabe hestens formsprog ud fra billedlige kilder af riddere på heste fra middelalderen. Her fremviste han desuden optagelser af egne eksperimenter med at genskabe disse bevægelser til hest.

Herefter fulgte Emil Kjærs præsentation af egne oplevelser med Vikinger på rejse, hvor en gruppe rejser gennem Danmark med heste, vogn, telte og hvad der ellers er brug for ved vikingerejse over landjord. De oplevede flere problematikker som affødte nye hypoteser, som skal testes. I øjeblikket arbejder de på en ny vogn og forventer at fortsætte deres rejse i foråret 2022.

Solveig Liv Chaudesaigues-Clausen er i gang med en ph.d., hvor hun eksperimenterer med udvalgte tragt bæger-benredskaber. Hun forsøger hun at finde funktionen af disse gennem rekonstruktioner og brugen af disse. Desuden rakte hun ud til deltagerne for deres teorier til hjælp med at løse mysteriet om redskabernes brug.

Meinrad Pohl præsenterede egne problematikker i forbindelse med brug af kværnsten til specifikke korntyper, her især malt til ølbrygning. Han fremviste eksperimenter med kværne i forskellige brug, herunder som Citizen science på museum, hvor offentligheden blev inviteret til at deltage i at kværne, mens de tog tid, vejede og registrere resultaterne.

Sabine Karg har arbejdet både teoretisk og praktisk med forskellige forhistoriske kamme i forbindelse med kæmning af uld- og plantefibre. Hun fremviste sine erfaringer og eksperimenter og opfordrede deltagerne til også at bidrage, hvilket resulterede i en bredere tolkning af Sabines opfattelse af brugen af disse kamme. Dertil kom det frem at hun netop havde manglet den praktiske kunnen, til at rekonstruere en bestemt type kam og uden et netværk til at gøre dette, har hun udelukkende kunnet teoretisere om denne.

Lilith Andersen delte egne årelange erfaringer med eksperimentelarkæologi, levendegørelse og frivillige, hvor hun fastslog hvor vigtigt det er at brænde for det man laver. Med egen entusiasme kan du give en mere inspireret oplevelse både til offentligheden men også de frivillige, som har brug for det for at udføre deres arbejde. Dette blev hurtigt bevist, da hun bad deltagerne diskutere egne minder om deres stærkeste oplevelse i forbindelse med eksperimentelarkæologi, hvilket viste præcist hvor vigtig eksperimentelarkæologi, netværk og ideudveksling er.

Alt i alt var EAD 2021 en succes og viste tydeligt at et fælles netværk for forskere, håndværkere og museumsfolk med interesse i eksperimentelarkæologi har manglet. Det nu nyoprettede EAD og onlineforum er fortsat under opbygning og udvikling af deltagerne og andre interesserede, hvilket forhåbentlig når frem til alle med interesse i eksperimentelarkæologi i Danmark.

Middelaldercentret

Er du interesseret i EAD? Gå til Facebook-siden - <https://www.facebook.com/groups/456991953229090> - for mere information, erfaringsudveksling, deltagelse i de tematiserede zoommøder, hvis du ønsker at holde oplæg/har ideer til et tema eller ønsker at deltage i EAD 2022.